

vist, at 282 (dvs. ca. 25 pct.) af de erhvervsdrivende fonde er stiftet i 1978 eller senere.

4. Der er ikke i dansk ret almindelige lovregler om fonde, legater, stiftelser og andre selvejende institutioner. Det retlige grundlag herfor har været sædvaneret. Efter gældende ret kan fonde uanset formål og størrelse frit oprettes, og der er ikke pligt til at søge fondens fundats (vedtægter) stadfæstet (konfirmeret) og dermed undergivet offentligt tilsyn. Visse lovforskrifter regulerer dog fonde, bl.a. næringslovgivningen og fimaloven.

Ikke mindst i de senere år er en række betydelige erhvervsvirksomheder – bl.a. på baggrund af de særlige regler om beskatning af fonde – blevet omdannet til fonde enten ved, at den pågældende erhvervsvirksomhed direkte er overdraget til en fond eller – hvor erhvervsvirksomheden drives i form af et aktieselskab – gennem overdragelse af en kontrollerende aktiepost til en fond. Denne udvikling har medført, at erhvervsdrivende fonde har en væsentlig økonomisk betydning, idet flere store erhvervsvirksomheder er blevet knyttet til fonde. Gennem erhvervsøkonomiske dispositioner er de med til at øve indflydelse på de erhvervmæssige og beskæftigelsesmæssige forhold i samfundet på samme måde som andre virksomheder, hvori erhvervsvirksomhed kan udøves, også når de formelt ikke selv står for erhvervsvirksomheden.

5. Bl.a. også på baggrund af en formodning om, at en betydende udvikling i retning af fondsdannelse havde fundet sted, nedsatte industri-, justits- og skatteministeriet den 14. juli 1978 i fællesskab et udvalg, som fik til opgave at overveje behov og muligheder for en lovmæssig regulering af fonde samt i givet fald udarbejde forslag hertil.

I januar 1983 afgav udvalget betænkning nr. 970 indeholdende en redegørelse for den hidtidige praksis vedrørende fonde, herunder en beskrivelse af fondes skattemæssige forhold. Betænkningen indeholder dels et udkast til lov om fonde dels et udkast til lov om erhvervsdrivende fonde samt principielle synspunkter for en kommende lovgivning om beskatning af fonde.

Fondsudvalget har ved udformningen af lovudkastet for erhvervsdrivende fonde taget hensyn til de principper, som i øvrigt kendetegner selskabsretten, således at der herigennem tilstræbes en sammenhængende erhvervslovgivning.

De regler, der kendes fra aktieselskabsloven, har ikke direkte kunnet overføres til en fondslovgivning. I selskaber er det generalforsamlingen – selskabets ejere – der vælger bestyrelsen, og som udøver en række beføjelser i forhold til denne. Fonde er derimod selvejende, og der er derfor ikke

nogen ejergruppe, som kan udøve kontrolbeføjelser.

6. Fondsudvalgets betænkning har været forelagt Assurandør-Societetet, Butikshandelens Fællesråd, Danmarks Rederiforening, Den Danske Bankforening, Grosserer-Societetet, Håndværksrådet, Industrirådet, Provinshandelskammeret, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, aktieselskabsregisteret, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen af Registrerede Revisorer, Danmarks Sparekasseforening, tilsynet med banker og sparekasser, forsikringstilsynet, samtlige ministerier, præsidenten for Østre Landsret, præsidenten for Vestre Landsret, præsidenten for Sø- og Handelsretten, Den Danske Dommerforening, Foreningen af Dommerfuldmægtige i Danmark, Advokatrådet, præsidenten for Københavns Byret, præsidenten for Århus Byret, præsidenten for Odense Byret, præsidenten for Ålborg Byret, statsskattedirektoratet, Landsskatteretten, Kommunernes Landsforening, Foreningen af skatteråd, amtsligningsråd, Foreningen af ligningskommissioner og Foreningen af forstandere for de historiske stiftelser i Danmark.

7. Lovforslaget finder anvendelse på erhvervsdrivende fonde og disse fonde er derfor ikke omfattet af det lovforslag om fonde og visse foreninger, der er fremsat af justitsministeren.

En fond anses for at være erhvervsdrivende, når den leverer varer, tjenesteydelser og lignende, eller når den via kapitalandele eller på anden måde øver bestemmende indflydelse over en erhvervsvirksomhed.

Undtaget fra lovforslaget er de erhvervsdrivende fonde, som allerede er undergivet offentligt tilsyn.

Lovforslagets kapitel 2 indeholder regler om fondes navne, hvilket i hovedsagen svarer til aktieselskabslovens regler herom.

Efter forslaget kapitel 3 skal erhvervsdrivende fonde ved stiftelsen registreres i fondsregistret og i aktieselskabsregisteret (dobbeltregistrering). Om registrering i de to registre indgives anmeldelse alene til aktieselskabsregisteret, der drager omsorg for det videre fornødne. Et særkende ved fonde er, at de kan danne rammen om såvel erhvervmæssige som kapitalforvaltende aktiviteter. Karakteristisk for fonde er endvidere, at oprettelsesdokumentet typisk består af testamente eller gavebrev. Fondsregistrets opgaver er at påse, at de krav om uafhængighed af stifter, fondsformuens effektive udskillelse etc., der stilles efter legatretlig praksis, er opfyldt. Registrering i fondsregistret er en betingelse for en fonds retsevne, dvs. adgangen til som